

PROTOKÓŁ

z posiedzenia LR BRD - 24 lutego 2011r.

Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze ul. Podgórna 7, sala kolumnowa.
Początek posiedzenia – godz. 11:00.

1. Otwarcie posiedzenia, powitanie członków Rady, przedstawicieli mediów.

Posiedzenie otworzył Sekretarz Rady Marek Pasek. Poinformował, że w związku z nieobecnością Przewodniczącej Rady i zastępców poprowadzi posiedzenie. Powitał wszystkich obecnych na posiedzeniu członków Rady oraz przedstawicieli mediów.

2. Przyjęcie porządku posiedzenia.

Sekretarz zaproponował wprowadzenie zmiany w planie posiedzenia- zaproponował wprowadzenie na początku prezentacji sprzętu pomocniczego dla kierowców, który może być pomocny w BRD. Propozycja została jednogłośnie przyjęta.

W związku z akceptacją zmiany planu, w krótkiej formie zostały zaprezentowane: czujnik sygnalizujący kierowcy opadanie głowy związane ze zmęczeniem oraz jednorazowy alkotest.

3. Przedstawienie nowych członków Rady.

W kolejnym punkcie Sekretarz przedstawił nowych członków Rady. Są to następujące osoby:

- Elżbieta Polak – Marszałek Województwa Lubuskiego – Przewodnicząca Rady
- Grzegorz Jankowski – Dyrektor DG i I Urzędu Marszałkowskiego
- Rafał Andrzej Gajewski – Dyrektor WORD Zielona Góra
- Przemysław Muszyński – p.o. Naczelnika WRD Komendy Wojewódzkiej Policji
- Marian Fularski – Prefekt Komendantów Straży Miejskich i Gminnych

Sekretarz zaznaczył jednocześnie, że z uwagi na fakt, że na dzień 24.02.2011 nie ma w sprawie nowego składu Lubuskiej Rady BRD formalnej Uchwały Zarządu Województwa, osoby te formalnie jeszcze nie są jej członkami.

4. Aktualna informacja na temat budowy drogi S3.

W imieniu Dyrektora GDDKiA informację przedstawiła Pani Anna Jakubowska. Lubuska część drogi S3 podzielona jest na pięć odcinków o różnym stopniu zaawansowania prac. Oto skrócona informacja o stanie realizacji:

Odcinek	Zakres prac	Termin realizacji i oddania
I obwodnica Gorzowa (Budowa drugiej jezdni)	Zadanie znajduje się w Programie Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015 w załączniku 1a. Trwa przygotowywanie dokumentacji.	Planowana realizacja 2012 – 2014 (pod warunkiem uzyskania środków finansowych na ten cel).
II Gorzów - Międzyrzecz	Budowa dwóch jezdni po nowym śladzie. Zadanie znajduje się w PBDK 2011-2015 w zał. 1. Trwa procedura przetargowa.	Planowana realizacja 2011 - 2014
III obwodnica Międzyrzecz (budowa drugiej jezdni)	Zadanie znajduje się w Programie Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015 w załączniku 1a. Trwa przygotowywanie dokumentacji.	Planowana realizacja 2012 – 2013 (pod warunkiem uzyskania środków finansowych na ten cel).
IV Międzyrzecz - Sulechów	Budowa dwóch jezdni po nowym śladzie. Zadanie znajduje się w PBDK 2011-2015 w zał. 1. Od 2010 trwają prace budowlane.	Planowane zakończenie w 2013
V Sulechów – Nowa Sól (budowa drugiej jezdni).	Zadanie znajduje się w Programie Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015 w załączniku 1a. Trwa przygotowywanie dokumentacji.	Planowana realizacja 2012 – 2014 (pod warunkiem uzyskania środków finansowych na ten cel).
	Most na Odrze.	zakończenie 2015

5. Wprowadzenie do dyskusji - statystyka wypadków w okresie styczeń-grudzień 2010r. w porównaniu do odpowiedniego okresu z roku 2009.

Informację przedstawił Pan Przemysław Muszyński p.o. naczelnika WRD KWP.

Wyniki za 2010 rok są najlepsze od wielu lat. Wszystkie wskaźniki wypadków wyraźnie obniżyły się. Liczba osób zabitych osiągnęła najniższy wskaźnik od 11 lat.

W naszym województwie najczęściej ofiar zabitych jest na drogach 2 i 3 - dane te nie zmieniają się od lat. Jednocześnie wskazał, że najczęściej ofiar jest na prostych odcinkach dróg. Naczelnik podkreślił, że w 2010 mamy aż 24 ofiary (spośród 108 łącznie), które zginęły przy zderzeniu w drzewami. Wielu niechronionych uczestników ruchu staje się ofiarami z powodu nie stosowania elementów odblaskowych. W dalszym ciągu wielu kierowców jeździ po spożyciu alkoholu.

Wnioski.

Usunąć ze skrajni drogi drzewa, które mają wpływ na ciężkość wypadków.

Zmienić ustawę dotyczącą obowiązku noszenia odblasków – rozszerzyć o pozostałych uczestników.

Dyskusja:

Pan **Józef Kruczkowski** podjął problem braku bezpiecznej ścieżki rowerowej wzdłuż trasy 22 zmierzającej z Gorzowa Wlkp. w kierunku jezior. Pan **Andrzej Zabłocki** podkreślił, że w Gminie Witnica jest 35 km ścieżek rowerowych. Od momentu ich oddania do użytku diametralnie spadła liczba wypadków. W sprawie wycinki drzew w gminie zaproponował pilotaż, drzewa najlepiej oznaczyć, a nie wycinać. Pan **Józef Włosek** podkreślił, że przy drogach powinny być przeszkody wybaczące błędy. Powinno się mocniej naciskać na prowadzenie rzetelnych badań zmierzających do analizy – w jakim kierunku powinny iść zmiany poprawiające bezpieczeństwo (rola odblasków w bezpieczeństwie niechronionych uczestników, jednoznaczne postępowanie w sprawie zagrożeń w związku z możliwością najechania na drzewa).

Pan **Ireneusz Plechan** podkreślił potrzebę regulacji prawa w kierunku obowiązku używania odblasków przez wszystkich użytkowników dróg. **Sekretarz Rady** poinformował, że w 2009r. była próba rozszerzenia tej ustawy, jednak projekt został zaopiniowany negatywnie przez obsługę prawną Sejmu z powodu braku wyników badań potwierdzających skuteczność działań ustawy w jej dotychczasowej treści. Przypomniawszy także, że w wyniku omawiania na posiedzeniach Rady problematyki odblasków, w sprawozdaniu do KR BRD złożonym za 2010 rok ujęto propozycję stosowania zachęty podatkowej dla producentów odzieży, którzy umieszczają takie elementy w odzieży w sposób trwały. W przypadku wprowadzenia takiego systemu w krótkim czasie powinna nastąpić w tym zakresie radykalna poprawa.

Pan **Ireneusz Plechan** podkreślił, że najczęściej wypadków ma miejsce na drogach lokalnych, jednak tam likwiduje się małe posterunki Policji – może dojść do sytuacji braku możliwości obsługi policyjnej i wzrostu wypadkowości na tych drogach. Pan **Przemysław Muszyński** wyjaśnił, że policjanci ruchu drogowego pozostaną w swoich komendach, jednak z uwagi na specyfikę służby będą podlegali naczelnikowi RD KWP. W żadnym przypadku nie oznacza to spadku zainteresowania służb działaniami na tych drogach.

W związku z zapytaniem Pan **Bogusław Bielawski** poinformował, że w sprawie wdrożenia stosowania systemu urządzeń do pomiaru prędkości średniej i preselekcji pojazdów za wcześnie jest mówić.

6. Ocena zapisów programowych i stanu realizacji Programu Gambit Lubuski - proponowane zmiany treści programu, nowe kierunki.

Sekretarz Rady podziękował wszystkim członkom Rady, którzy wnieśli swoje propozycje do oceny. Korzystając z okazji podziękował także za wkład w przygotowanie rocznego sprawozdania do KR BRD za 2010r. Zwrócił uwagę na ocenę Gambitu, z której wynika, że największe znaczenie dla poprawy BRD ma odpowiednie i nie przypadkowe przygotowanie uczestników do bezpiecznego udziału w ruchu drogowym oraz poprawa infrastruktury drogowej. W związku z tym, że dyskusja na temat oceny Gambitu została zrealizowana przed posiedzeniem, gdzie określono też wnioski i zmiany, przystąpiono do podjęcia Uchwały akceptującej ocenę oraz przyjęte zmiany i kierunki.

Za przyjęciem Uchwały głosowali wszyscy obecni członkowie Rady. Treść Uchwały i lista głosujących zostały dołączone do dokumentacji posiedzenia.

7. Sprawozdanie z realizacji planów wydatków lubuskich WORD-ów na cele BRD – 2010r. oraz przedstawienie planów wydatków na BRD w 2011 r. – Dyrektorzy ośrodków.

Wypowiedzi Panów **Zbigniewa Józefowskiego i Rafała Gajewskiego** – Dyrektorów WORD przedstawiały podobne problemy w obu jednostkach. Rok 2010 charakteryzował się dalszym spadkiem liczby osób podejmujących starania o prawo jazdy. Zmniejszyła się liczba egzaminatorów, pojazdów egzaminacyjnych, a także wydatków. Z planowanych na cele BRD 120.000 zł wydatkowano w Gorzowie Wlkp. ok. 84.000, w Zielonej Górze natomiast z tej samej kwoty około 70 % planu. Jednak mimo zmniejszonych wydatków, wszystkie istotne cele zostały zrealizowane, zadania realizowano z rozwagą, cięto koszty uzyskując zadowalające rezultaty. Przedstawiając przygotowane na 2011 r. plany Dyrektorzy zwrócili uwagę, że w kolejnych 10 latach niżu demograficznego WORD-y będą odczuwały zmniejszoną liczbę klientów, jednak zgłoszone na ten rok zadania nie są zagrożone. Podkreślono, że jeżeli pojawią się sensowne nowe propozycje, które nie zostały zgłoszone, to na pewno WORD-y będą starały się je wspierać

Dyskusja:

Roman Filecki zwrócił się do Dyrektorów WORD-ów o dofinansowanie w 2011 roku Turnieju „Zebra” organizowanego przez Hufiec Babimojsko – Sulechowski ZHP oraz akcji „Kulturalny i bezpieczny kierowca” organizowanej przez PZM. W wypowiedzi sugerował, że projekt „Zebra” został odrzucony przez pracownika WORD Zielona Góra.

Sekretarz Rady wskazał, że wypowiedź w sprawie odrzucenia organizacji „Zebry” jest nieprawdziwa, ponieważ do WORD Zielona Góra do dnia posiedzenia Rady (24.02.2011) nie wpłynął na rok 2011 żaden wniosek projektowy od ZHP (przy okazji osobom niezorientowanym przypomniał, że wymóg terminowy – zawsze do końca listopada poprzedniego roku). Poinformował także, że skoro nie wpłynął wniosek, to także nie mogły być prowadzone żadne rozmowy na temat jakości wniosku. Stwierdził także, że jako pracownik WORD Zielona Góra jest jedynie „skrzynką kontaktową” w sprawie projektów, nie ma natomiast żadnej sugerowanej „mocy sprawczej” w sprawie akceptacji, bądź odrzucenia wniosków. Wnioski jeżeli wpływają, to przechodzą normalny tryb poczty wchodzącej, są rejestrowane i odpowiednio kierowane przez Dyrektora. Jednocześnie Sekretarz przypomniał, że na posiedzeniu w dniu 23 października 2007 roku LR BRD podjęła decyzję o systemie składania wniosków projektowych o dofinansowanie przy wykorzystaniu dostępnego na stronie internetowej WORD druku wniosku. Decyzja Rady wynikała przede wszystkim z potrzeby poprawy statystyki wypadków, która zdecydowanie odbiega od wyników europejskich. Wypadki są często dziełem przypadku, natomiast zapobieganie wypadkom w żadnym razie nie może być przypadkowe. Wzór wniosku Rada wprowadziła dostrzegając w wielu prowadzonych działaniach przypadkowość, brak planu i systemu kontroli osiągniętych efektów, a nawet zaniechanie wprowadzania wniosków ewaluacyjnych.

Sekretarz przypomniał, że czas na zgłaszanie wniosków minął 30 listopada, natomiast wprowadzanie na posiedzenie Rady dyskusji na temat jakichkolwiek projektów w celu ich akceptacji jest próbą omijania przyjętej przez Radę w 2007 r. celowej procedury.

W dyskusji nad pomysłem „Kulturalny kierowca” wskazywano, że wszyscy kierowcy powinni być kulturalni. Na temat pomysłu wypowiedzieli się pozytywnie **Przemysław Muszyński, Zbigniew Józefowski**, jednak wypowiedzi wyraźnie wskazywały na brak informacji szczegółowych na ten temat, które zawierał by wniosek projektowy, gdyby PZM taki złożył.

Po dyskusji podjęto Uchwałę zatwierdzającą plany przedsięwzięć i wydatków WORD-ów na 2011 rok do realizacji. Za przyjęciem głosowali przy jednym głosie wstrzymującym się wszyscy pozostali członkowie Rady. Treść Uchwały i lista głosujących zostały dołączone do dokumentacji posiedzenia.

8. Informacja o działaniach Urzędu Marszałkowskiego w ramach kontroli prowadzonej na drogach wojewódzkich.

Informacje przekazał Pan **Sławomir Ratajczak** UM. Działania kontrolne dotyczą:

- całej sieci dróg wojewódzkich, zarządzający przeprowadza kontrolę co najmniej raz na 6-mcy pod kątem prawidłowości zastosowania, wykonania i funkcjonowania, oznakowania, sygnalizacji i urządzeń Brd.
- wprowadzanych stałych organizacji ruchu zgodnie z §12 ust.4. która musi być przeprowadzona w ciągu 14 dni od jej zgłoszenia

- objazdów dróg wojewódzkich organizowanych przez ZDW z udziałem KWP, których celem była identyfikacja miejsc niebezpiecznych pod kątem wypadków i kolizji mających miejsce w latach 2008-2009.

Kontrolą objęto ok. 1600 km dróg. Sformułowano kilkadziesiąt uwag, do których ustosunkował się ZDW. Najczęściej stwierdzano nieprawidłowe oznakowanie robót drogowych, lokalizację oznakowania, potrzebę ich odnowienia. Wyniki objazdów wskazują na zasadność tych działań. Zaopiniowano ponad 500 projektów organizacji ruchu. W wyniku zgłoszonych do wprowadzenia organizacji ruchu wykonano 96 kontroli na drogach wojewódzkich, gdzie stwierdzono 16 nieprawidłowości. Wszystkie nieprawidłowości po interwencjach zostały usunięte. W wyniku objazdu pod kątem identyfikacji miejsc niebezpiecznych dróg wojewódzkich udało się zweryfikować te miejsca na 5 powiatach - wschowskim, świebodzińskim, nowosolskim, krośnieńskim i zielonogórskim. Pozostałe należałoby wykonać w 2011r. Miejsca niebezpieczne były typowane m.in. na podstawie zdarzeń jakie miała odnotowane KWP w Gorzowie Wlkp. oraz w wyniku spotkań w Powiatowych Komendach Policji. Przeprowadzone objazdy pozwoliły na sformułowanie kilkudziesięciu uwag i wniosków, które ZDW w miarę możliwości wprowadził, bądź nadal wprowadza w terenie w celu poprawienia brd w tych miejscach.. Dzięki dobrej współpracy z ZDW udało się wprowadzić przedstawicieli Marszałka do procesu uzgodnieniowego na etapie projektowania dokumentacji prowadzonych inwestycji drogowych przez ZDW. Pozwala to na bardzo wczesnym etapie projektowania zwrócić uwagę jednostkom projektowym na aspekty bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz mieć wpływ na rozwiązania geometrii drogi czy rozwiązań projektowanych skrzyżowań. Należy tu również podkreślić bardzo dobrą współpracę z KWP w Gorzowie Wlkp. w zakresie pozyskiwania danych odnośnie zdarzeń drogowych na drogach wojewódzkich i na bieżąco konsultacji proponowanych rozwiązań zmian w oznakowaniu na drogach wojewódzkich.

9. Działania Straży Miejskich i Gminnych, a problematyka BRD.

Materiał przedstawił Pan **Wiesław Migdalek** UM. W związku z wykonywaniem przez te służby działań w zakresie BRD, postanowiliśmy włączyć ich przedstawiciela do Rady. Poprosiliśmy także wszystkie jednostki straży w województwie o wypełnienie ankiety. Otrzymaliśmy informacje z 20 jednostek, spośród 31 jednostek zarejestrowanych

W celu zapoznania się z działalnością tych służb zapytaliśmy o wykroczenia stwierdzone z pomocą fotoradarów, inne wykroczenia, identyfikację miejsc niebezpiecznych:

- Z pomocą fotoradarów zarejestrowano 35000 wykroczeń
- Zarejestrowano 10.000 innych naruszeń BRD
- Prowadzono identyfikację miejsc niebezpiecznych (wnioski o zmianę oznakowania, o zgodę na postawienie fotoradaru, budowę chodników, przejść dla pieszych, progów zwalniających, pomiar prędkości przy szkołach, przy przejściach, wykonanie zatok autobusowych, oznakowanie przystanków, sezonowe ograniczenie prędkości, przycięcie żywopłotów ograniczających widoczność, montaż barierek przy szkołach, usunięcie słupów z ciągów pieszych, poprawienie łuku drogi).

10. Realizacja wniosków z poprzedniego(ch) posiedzenia LR BRD.

WNIOSEK z posiedzenia LR BRD w dniu 10 lutego 2010:

Należy przeanalizować, jakie działania są podejmowane w celu reaktywacji Turnieju Motoryzacyjnego. Należy zobowiązać organizatora do podjęcia działań skutecznych.

Odpowiedzi udzielił **Roman Filecki** - przedstawiciel organizatora. Poinformował, że w tym roku, odmiennie do lat poprzednich, zdecydował się wysłać pisma informujące o turnieju do wszystkich szkół ponadgimnazjalnych naszego województwa. W wyniku podjęcia informowania pismami z załączonym regulaminem, spodziewa się zdecydowanego wzrostu zainteresowania szkół.

Dyskusja:

Pani **Grażyna Kołogrecka** – **Dul** poinformowała, że turniej nie cieszy się zainteresowaniem szkół, ponieważ jego regulamin odstaje od oczekiwań młodzieży. Nie ma też w tych szkołach odpowiednio przygotowanych nauczycieli i wymaganej bazy/wyposażenia. Jeżeli turniej ma być popularny i wpływać na poprawę BRD, regulamin musi ewaluować. Opinię taką sformułowali nauczyciele tej

grupy szkół biorący udział w konferencji wychowania komunikacyjnego, która odbyła się jesienią w Gorzowie Wlkp..

11. Inne wnioski i zalecenia odnotowane na posiedzeniu

1. Podjąć działania zmierzające do usunięcia ze skrajni dróg drzew, które mają wpływ na ciężkość wypadków.
2. Kontynuować działania zmierzające do zmiany ustawy dotyczącej obowiązku noszenia odblasków – rozszerzyć o pozostałych niechronionych uczestników lub wprowadzić inne skuteczne rozwiązania.
3. Podjąć skuteczny lobbng w celu zrealizowania wniosków podejmowanych w zakresie BRD. Powinno się mocniej naciskać na prowadzenie rzetelnych badań zmierzających do analizy – w jakim kierunku powinny iść zmiany poprawiające bezpieczeństwo, jednoznaczne postępowanie w sprawie zagrożeń w związku z możliwością najechania na drzewa).
4. Należy wybudować bezpieczną ścieżkę rowerową z Gorzowa w kierunku Strzelec Krajeńskich. Pan **Józef Kruczkowski** podjął się przygotować propozycję wniosku do GDDKiA w tej sprawie.

Protokół sporządził Marek Pasek Sekretarz LR BRD